

PRESSINFORMATION

Seriestart

Aarons nya land

-en guidad tur genom den svenskjudiska historien
med Anne Kalmering, Danny Gordon och Eifra Santesson

producent: Anita Santesson

foto: Malin Nicander

29 juli, 22.00, SVT1

för mer info kontakta Anita Santesson 0739417972

vargkatten.produktion@gmail.com

www.vargkatten.se

Resan går från Malmö till

Malmberget, från 1775 till nutid. Spår av judiska pionjärer, gårdfarihandlare, operasångerskor och flyktingar berättar historien om att bli svensk och ändå behålla en kulturell särart. Den judiska gruppen är en av våra fem nationella minoriteter. De utgör 0,2 % av landets befolkning. Det här är en del av den svenska historien värd att studera i ljuset av den nutida flyktingdebatten.

Del 1 En svensk minjan

Aaron Isaac från Mecklenburg i Tyskland hör talas om att Sverige behöver sigillgravörer. Han kommer till ett land där judar är förbjudna. På kort tid blir han vän med kungen, grundar en judisk församling, blir indragen i svensk-ryska kriget och anklagad för att ha förfalskat sedlar.

Del 2 Att bli svenskar

Judereglementet begränsar svenska judars boende och yrken. För att klara sig krävs nytänkande och uppfinningsrikedom. Den växande industrialismen skapar arbetstillfällen och ökar förutsättningarna. I Norrköping säljer Philip Jeremias allt från spelkort till rapsolja och i Nääs grundas ett seminarium som gör slöjd till ett banbrytande skolämne.

Del 3 Kärleken och traditionen

Den judiska Emma Lamm och dalmasen Anders Zorn förälskar sig. Hon lämnar det borgerliga livet i Stockholm, flyttar till Mora och skaffar folkdräkt. Tillsammans med Anders återupplivar hon midsommar och startar folkhögskola för hemslöjd. Änklingen Enoch Finkelstein är en av de fattiga judar som flyr till Sverige från Öst. Han börjar sälja färdigsydda byxor längs järnvägsbygget mot norr. Samtidigt växer ett intresse i Sverige för rasbiologi.

Del 4 I krigets skugga

Att dana det nya Sverige, bygga sjukhus, konserthus och högskolor och visa sin svenskhet är viktigt för de judar som etablerat sig i landet. Men när nazisterna kommer till makten i Tyskland kräver Sverige och Schweiz att ett J ska stämpas i judars pass. Man vill inte ha några judiska flyktingar. Ett strängt system tillämpas. Femhundra barn och ett litet antal ungdomspionjärer får inresetillstånd. Det är den judiska församlingen som ska bära ansvaret att välja ut vilka som ska få komma och se till att de blir försörjda.

Anita Santesson har bland annat gjort filmen The Middle East Peace Orchestra om en judisk arabisk fredsorkester. 2014 vann hon Sveriges radios Barnens romanpris, tillsammans med traditionsbäraren Ralf Novak Rosengren för boken 5768 visningar på YouTube om resandeflickan Rosita.